

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bavariae Sanctae Volvmen ...

Rader, Matthäus

Monachii, M.DC.XXIV.

S. Stvrmio Ex Nobili Boio Abbas Fvldensis Primvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79699)

S. STURMIO

EX NOBILI BOIO ABBAS

FULDENSIS PRIMVS.

MCCCLXXIX.

Ex vita Sturmionis
à B. Aegilecōscripta.
Georg. VVicelin ex
M. SS. latinū amissū
Germanicū excerptū
editūque.

Christoph. Brenus-
ius Fuldens. Antiq.
L. 1. c. 3. lib. 3. c. 1.
2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
Idem in siderib. Ger.
p. 2. lib. singulari.
Serrav. Mog. l. 3. c.
28. annos. ad c. 32.
et 36.

Gast. Brusch. de Fuld.
monast. p. 57.
Monach. Hersfeld.
Lamb. Schafnab. an
779.

Mar. Scap. eodem an.
qui vocat S. Sturmū.
Sigeb. an. 780.

Breniar. Maioris Ec-
cles. M. 3.

Nefelix librariorum manus cū in alijs sæpe tum in
veris & proprijs nominibus describendis sæpissime
vacillat. Huius sanctissimi viri patria appellatio erat
Sturm, latini variè torserunt, cum alij Sturmun seu
Sturmium: alij ineptius Sturnum; alij Sturmi & Stur-
mis, alij demum Sturmionem formant, quam nos inflexionem
perpetuò retinebimus, nisi cū aliena scripta pro testimonio lau-
dabimus. Hic ergo Sturmio apud Noricos, hoc est Boios seu Ba-
uaros (nā à scriptoribus his Norici appellantur) equestri loco (qui-
bus parentibus, qua vrbe, opidūque non proditur) natus, cum adole-
uisset S. Bonifacio magno Pontifici Moguntino Noricum lustran-
ti, & mores hominum ac religionem ad leges Christianas refor-
manti passim alij suos, tum Sturmionem parentes literis & virtuti-
bus erudiendum tradidere, qui commodā adolescentis indole per-
specta singularem illius curam suscepit, & S. VVigberto presbyte-
ro instituendum commisit, in cuius sinu Sturmio educatus, per
omnem meliorum artium ac disciplinarum cultum adolescentiam
transegit, præsertim ex literarum cælestium fontibus tam liberali-
ter hausit, vt inundatus rerum diuinarum scientia, mores ab omni-
bus corporis illecebris auocatos ad omnem sanctitatis laudē com-
posuerit. Christo inde & Ecclesiæ per sacros ordines arctius deuin-
ctus & penitus deuotus, cœpit ex collecto sapientiæ thesauro pro-
mere & vicissim alios nunc a pestibus animorum, vitijs dehortari,
nunc ad innocentiae & virtutis elegantiam non minus vitæ mo-
rūque exemplo, quod pauci solent, quā voce, quod pro con-
dione multi, inuitare. Sed hanc Sturmionis in erudiendis rudio-
rum hominum animis industriam cælum ipsum adiuuit, cum vo-
cem & virtutem illius etiam prodigijs illustrauit, quæ non pauca, vt
postea docebimus patrauit. Sed ille sibi nondum visus perfectio-
nis fastigium attigisse, veritus ne in turbis hominum, ipse turba aut
turbæ similis fieret, morēsque quos emendarat, ipse traheret, cepit
consilium ex medio hominum secedendi, seque penitus in aliqua
solitudine vbi cum paucis & solis soli Deo votis & precibus & vitæ
rigore

S. STVRMIO.

R. Gail. Pinxit fecit.

13

Qui primus Fuldae libavit Sturmiō fontes
 Noricus ē Boia nobilitate fuit.
 Sturmiō Winfridū sacor et cœlestis alumnus,
 Illius o sancto qui hîdēt oro Deum.

Sturmiō quo plenus sitientem Saxona tinxit,
 Quem docuit leges, quas Deus ipse tulit.
 Sturmiō si redeas hodie, nam Saxona nosces?
 Aut tibi mitte puros, aut pater ipse redi.

H

rigore

...et deinde ad altare ...
...et deinde ad altare ...
...et deinde ad altare ...

rigore corporisque afflictione litaret, abdere. Ne tamen quid absque S. Bonifacii moderatoris ac magistri sui auctoritate cœperet, quod sapientis est, in consilium Bonifacium adhibuit, qui colaudata Sturmionis egregia voluntate, auctor illi fuit, ut in Buchoniæ saltu sibi suisque commodam sedem legeret, ubi sanctioribus studiis animum imbueret, mentemque in cælum transferret, & diuinis gaudijs expleret. Sturmio adhortatione Bonifacii magis accensus, abiecta omni cunctatione, ascitis eiusdē vitæ socijs duobus Hersfeldiam ingressus, mapalia, magaliaque commodè uti videbatur excitat, ratus occasionem illic non defuturam religioni amplificandæ. Itaque reuersus ad Bonifacium Sturmio locum commendat, casus fixas laudat, opportunumque nemus cœptis studiis arbitratur. Sed Bonifacius longius animo prospiciens, quod sedem illam Saxoni adhuc barbaro & feroci, nec Christianis præceptis mitigato nimium vicinam intelligeret, metuit, ne religiosi homines iniurijs paganorum exponerentur; itaque Sturmioni imperauit, ut totum saltum jumento obiret, magisque idoneum contemplationi rerumque cælestium exercitationi locum quæreret, qui remotior ab hostibus securitatem polliceretur. Paruit monenti Sturmio nemusque omne non sine periculo, quod profuga Saxonum mancipia opacis dumetorum umbris se id loci abdidissent. *Erat, ut Vicelius narrat, hic Buchoniæ solitudo, multa in orbem miliaria colligebat, & quidquid jam culti soli ab oppidis, vicis, pagis stringitur, vasti & horridi saltus eotempore speciem habebat, in quo nec pecorum pastus, nec mortalium quenquam sed inania modo cæli terræ cum belluis ac feris aspiceres. Quò clarius videas, hæc sola terrarum non oppidorum vicorumque nominibus, quæ jam supersunt, sed lapsibus potius ac terminis ruorum olim describi.*

Hoc igitur omni saltu explorato tandem in Gisela & Fuldae confluentes incidit, nec procul inde quercetum Grezebachen si alneo interlutum aduertit, quod aptissimum religioso domicilio fore iudicauit, quo nuncio lætus Bonifacius mox Carolomanum Pipini fratrem conuenit locumque contubernio sacro ponendo impetravit. Collegit is quaqua versus, tanquam decumani agri limes, viginti millia passuum, quæ nostratum miliariorum quatuor vel quinque efficiunt, ad quæ non paruum agri modum Grabfeldiani toparchæ adiecerunt. Aliquot jam annis cum septem fodalibus in illa solitudinis umbra Deo votis precibus, vigilijs, summaque cibi parsimonia operatus erat, cum visum tandem contubernium religiosi cætus instituendū esse, ut fructus religionis ad plures per-

res pertineret. Ergo deijcere nemus, stragem edere arborum, excidere caudices, extirpare filuam, eradicare stirpes, repurgare humum, & segeti cultuique glebam præparare ad quam rem ipse Bonifacius non paruum attulit momentum, quando frequenti priorum comitatus turba eod. accessit, & aduenas ad locum complandum æquandūmq; est adhortatus. Ipse interim in vicinum montem, cui postea nomen ab ipso inditum, Episcopi mons est appellatus, in quo & ipse collocato domicilio, quotiescunq; Fuldam adiit, ibi rerum cælestium literarūmq; sacrarum meditationi operā dabat, & quasi in secessu aliquo vires & cogitationes, per curas pontificij muneris in varia dispersas collegit & refecit: sed locum Sturmionis religiosorum multorum frequentia celebravit. Sturmio literarum sacrarum musæum instituit, disciplinam religiosam sanxit, omnesq; ad veterem patrum & potissimum sancti Benedicti leges & normam efformauit, vitis & macelli delicias ab suo cætu omnes proscripsit, ut nemo carnem gustaret, nemo vinum libaret, quoad ex præscripto synodi, præsentis Pipino rege, post aliquam multos annos aucta jam & frequentata sodalitate virorū religiosorum, ægrorum maximè ratio fuit habita, omnibūsq; permissum est, ut vinum & carnes in cibum admitterent, quamquam non pauci in primo vitæ rigore perseverarunt. Sed ut ratio recens inchoati cœnobij Fuldenis optimis præceptis & institutis firmaretur, placuit & Bonifacio & communi sodalitatis, mittere Sturmionem in Italiam & Romam atq; Cassinum, ut ipse coram florentissima quæque cœnobialustraret & inde formam sui monasterij componendi secum in Germanias ac Fuldam deportaret: quod ubi Sturmio præfens Fuldenis asceterij magnā cura perfecit, Longobardia, Tuscia, Roma, Cassinocoram inspectis & diligenter exploratis ad S. Bonificiū in Thuringiam reuersus rationē itineris exposuit, qui probatis omnibus quæ ad optimos mores, literarum institutionem vitæ sanctitatē pertinebant, imperavit, ut illa ipsa quæ vidisset & obseruasset, apud suos in vsū deduceret. Quare diligenter peracta, cœpit ædes Fuldenis minorum in modum per omnem Germaniam terram inclarescere, ut fama cœnobij longè latèque dilata multos exciret, qui se Sturmionis auctoritati, permitterent, & in vitæ & disciplinæ sanctioris societate cuperent cooptari. Itaq; magnus adolescentū numerus tum ad capiendum ibi ingenij cultum, tum ad mores componendos sese ad Sturmionem contulit; qua re commotus Bonifacius multa prædia agros fundosque ab regia principum munificentia impetrata Fuldeni domicilio adiecit.

Inter

*Anno Christi 748.
Fuldenis cœnobium qui
anno Christi 725.
(n. 4.) missum af-
firmat.*

*Vide Christoph. Bro-
nnerum in notis ab
Sturm. p. 27. S. 1.
& Hist. Fuld.*

Inter hæc Bonifacius apud Frisios, quibus è cælo salutem attulerat, dum alios atque alios ex eadem gente ab nefario demonum cultu ad æterni numinis cognitionem transferre satagit, impiorum ferro occubuit, sanguine testatus Deū, quem voce prædicarat. Quod ubi Sturmio accepit, Moguntiacum profectus ab Lullo quem sibi Bonifacius successorem designarat, sacrum Bonifacij pignus ex mente ipsius Bonifacij, qui sibi Fuldam, ultimam quietis sedem delegerat, impetrat, & secum deportatum magnifico tumuli mausoleo condit, quod mox apud omnes passim beneficiis & corporum medelis mirifice inclaruit, vt locus magnopere ab aduenis & peregrinis coleretur. Interea loci cum Orci tyrannus magnam sibi per Sturmionem cladem inferri cerneret, multosque ab improbis moribus ad cælestem vitam ipsius opera transferri, rem non ferendam ratus, ipsum per administratos suos calumnijs apud Pipinum regem appetijt, tantumque profecit, vt Pipinus cætera tantum non sanctus, sed (vt regum aures ad accusatorum calumnias aperta plerunque & prona sunt) delatoribus obnoxius Sturmionem ab administratione canobij remotum proscripserit, & nescio quo in exilium deportari iusserit. Doluere vicem optimi & innocentissimi præsidis, qui emendatissimam eius vitam ac integritatem perspectam habebant. Sed plus valuit in præsens inuidiosa improborum obtrectatio, quam añorum præteritorum commendatio. Suffectus est illi quidam Marcus, cui mox ex auctoritate surrogatus Prezoldus, qui detrectato præsidis onere & honore desiderantibus omnibus Sturmionem, ipse causam apud Pipinum Sturmionis egit, docuitque optimum præsidem præter ius fasque deiectum & eiectum, virum esse sanctum, cui nullus par vel prudentia vel vitæ sanctitate possit inter sodales reperiri, qui cæteris cum tanto fructu præsit. Proinde se & suo suorumq; communi nomine etiam atque etiam rogare, velit jubeatque Sturmionem reduci, pristinoque honori & dignitati restitui. Placuit Pipino & modestia recusantis magistratum, & sodalitis totius affectus suum præsidem repetentis. Itaque receptum in gratiam reducem Sturmionem ampliore etiam deinceps amore & honore complexus Fuldensi contubernio pro omnium votis iterum restituit præfecitque. Exceptus est à communi fratrum singulari cerimonia occursumque publica supplicatione, prælata signa, præcentum carmen. Sed Sturmio tum vel maxime animum ad religiosam disciplinam sancendam applicuit, moreque suorum ad omnem pietatis & virtutis modum effingere pro vitæ conatus, Deinde etiam

etiam ab animorum cultu (qui meritò auratis etiā tectis præferendus, quibus à veris Dei cultoribus vera reuerentia cultusque additur) ad ædes sacras conuersus lustrauit an fartæ tectæ essent, templumque subductis tibicinibus, cœpit iustis columnis fulcire, fastigium instaurare, cœnobium reparare, aquam è Fulda amne cuniculis in cœnobium deducere, mausoleum S. Bonifacio illustre & multo refulgens auro condere, ab regibus Pipino & Carolo magno Omenestadium & Hamelburgum pagos, aliâque prædia impetrare & miris demum modis omnia augere, ornare & expolire. Inter hæc Pipino ad regnum nunquam finiendum, uti spes est, profecto, Carolus M. hæres regni & Imperij Romani conditor, cum Saxone tricennale ferè bellum gessit, cum identidem victus Saxo victoris jugum conaretur excutere, mox vincendus & rursus grauiore bellimole premendus, quoad manus daret. Hunc populum ut Carolus ad leges capiendas & constantiam animi adduceret, cælestibus disciplinæ Christianæ præceptis instituendum curauit, quibus simul ad mansuetudinem Christianam à barbara feritate traduceretur. Itaque quod Diuus Bonifacius Martello auo & Pipino patre Caroli cœperat, id ut Sturmio pietatis opus prosequeretur Saxonesque adiret, illisque cælestem Christianæ philosophiæ sapientiam traderet, Carolus imperauit. Magna pars gentis adhuc Martialisque monstris orcinianis impiè faciebat, quæ operâ Sturmionis eo deducta est, ut ipsi suis manibus numina sua seu torno rotundata, seu luto facta, seu saxo excisa, seu foco denique cocta fusæque metallo ex diuinitatis affectata sede depulsa, conuulsæque pedibus protererent, comminuerent, eliderentque: lucos sacrilegos extirparent & supremæ numinis maiestati ædes sacras molirentur. Sturmio alter secundum Bonifacium parens & conditor Christianæ religionis habitus cultusque Fuldæ demum ad suum cœtum cum vberimo operæ prouentu reuersus est. Sed terram Sturmio coluerat parum & altam & pinguem, quæ sementem quidem læta accepit, sed radices agere passa non est. Nam tumultuante rursus refractario & contumaci populo, suâque ad saxa colenda, quibus non mollior ipse aut melior fuit, reuertente, atque Christi sectatores impiè cædente, Sturmio primum iussu Caroli Eresburgum concessit, sed mox offensa grauius valetudine Fuldæ redijt, ibique in suorum (quibus vltima & optima religiosæ vitæ monita edidit) complexu lacrymisque & suspirijs xv. i. Cal. Ianuarij anni Christiani 1000. vel ut Sigeberto placet, 1001. extinctus inter cælitum sidera lucere cœpit. Nec desijt interim apud mortales sanctitatis

tatis præteritæ signa ad tumulum prodere. Fuldæ suo cœnobio velut mausoleo illatus & in album diuorum, trecentos & vnde sexaginta post annos ab Innocentio II. in Concilio Lateranensi æcumenico c10cxxxix. relatus.

Elogia de Sturmione, sanctorum & magnorum virorum emblemata aliæque nonnulla cognosces apud Christophorum Brouerum in Fuldens. antiquitat. & notis ad vitam eius. Nobis vitam compendio tradidisse satis est, cui ex Breuiario M. S. Ecclesiæ Fuldenfis maioris fidei faciendæ lubet hæc ad verbum apponere; quibus cum alia multa, tum admiranda quædam in ægros & energumenos facta attiguntur. Sanctus ac venerandus Archiepiscopus Bonifacius Noricam regionem ingressus, cum populos gentis illius, licet Christianos ab antiquis tamen paganorum contagijs ac peruersis dogmatibus infectos, salutaribus Christi doctrinis instrueret, cæperunt ei certatim nobiles viri in seruitium Domini nutriendas suas offerre soboles. Inter quas Sturmim nomine, Noricæ prouincia exortum, nobilibus & Christianis parentibus generatum, diuinis legibus suscepit imbuendum. Puer itaque beatus psalmis lectionibusque quamplurimis tenaci memoriæ traditis, sacram Christi scripturam spiritali sensu cæpit intelligere; quatuor Euangeliorum mysteria studiosissime addiscere, nouum quoque & vetus testamentum, in quantum sufficiebat, in cordis sui thesauro vigilanter recondere. Erat quippe, vt scriptum est, meditatio eius in lege Domini die ac nocte; profundus in sensu, sagax in cogitatione, pulcher aspectu, honestus moribus, vitæ immaculatus, charitate & humilitate conspicuus. Post non longum verò temporis, omnium voluntate, omniumque consensu presbyter ordinatus, Christi iugiter in corpore ferens crucem, sacerdotij nomen capit bonis artibus adornare. Nam sacræ virtutes per diuinæ sancti Spiritus charismata, siebant ab eo plurimæ: in Dei quidem nomine immundorum spirituum habitatione à Christianis expulsi: per impositionem manus, & humilem orationem, agrotos sanauit: & armis spiritalibus perornatus, lorica iustitiæ circumdatus, scuto fidei munitus, gladio verbi Dei accinctus, ad certamen contra diabolum processit. Cumque vir sanctus annis tribus presbyteratus sui officium gereret in plebe, celesti inspiratione secum cæpit reuoluere, vt acriori se vitæ & eremi squalore constringeret. Huius piæ meditationis memoriam, singulis momentis & horis gerebat in pectore, donec diuina admonitione instructus, viro Dei Bonifacio Archiepiscopo, quid animo gereret, reuelauit. Quo comperto, vir sanctus à Deo hanc inspirationem descendisse intellexit, confidensque per eius industriam ad effectum posse perducere, quod ipse diu mente conceperat, misit eum, adiunctis alijs nonnullis in siluam quæ Buchonia dicitur, ad locum videlicet, vbi nunc situm est Fuldense monasterium, vt extirpatâ nemorum densitate, aliquos Deo famulantes ibi congregaret; quibus & ipse pij patris officio præesse studeret. Venerabilis itaque Sturmus abbas

anno decimo postquam Fuldense fundauerat cœnobium, & ibidem multos in seruitium Dei coadunauerat, sanctique ac Deo dilecti magistri sui Bonifacii triumphum passionis consummatum esse cognouerat, destinatus à rege Pipino ad gentem Saxonum iugo fidei ubiugandam, modis omnibus curam adhibuit, ut populum Domino non paruum acquireret; instansque opportunè, importunè, docebat eos, ut idola & simulacra vana dereliquerent, & Ecclesias edificarent. Cuius prædicationis instantiâ dicta gens Saxonum mollita, Domino credit, & à beato viro Christianæ religionis initia sumpsit. Confortatis verò multis in fide rediens à prædicatione, regressus est in Fuldense cœnobiū, gratiſque suis ad videndum fratribus aduenit; cum quibus quotidie in augmentum spiritualium virtutum semet exercens in omnibus actibus suis se eis præbuit exemplum.

P. 86. in vita.

Addit de reliquijs & temporum notis Brouuerus: Interea inquit, propius inspicendi copia fuit, cum anno CIOIOCXIII. XII. Martij in gratiam Serenissimi Ducis Bauariæ Guilhelmi aliquot Sanctorum tumbe reſeratae sunt. Obseruavi huius sancti corpus prægrandibus fuisse contextum ossibus, quorum compluria ex templi ruina apparebat exportata. Nam ossibus permixta iacebant fragmina laterum ex quibus vetus sepulcrum extructum decorè fuit: opere tectorio & leuigato. In plano vnus lateris minio & rubrica fucati ductus animaduerti literarum & inscriptionis hoc caput.

S. Sturm abb. Fuld.

Temporum notæ in vita S. Sturmionis tanquam canones, expressæ.

ANno incarn. Christi IOCCXLIV. regnantibus in hac gente Francorum, duobus fratribus Karlmanno & Pipino, Indiſt. XI. mense primo, XII. die mensis eiusdem B. Sturmius sanctum Fuldense monasterium ingressus est.

IV. ingressus anno ad locum prædictum Romam profectus est.

II. anno peregrinationis Italica regressus est.

X. anno labente, postquam S. Sturmius ad hunc sanctum commigravit locum, S. Bonifacius regis & Christianorum consilio ad vltiora Frisonum loca ingressus est, sequenti anno martyrio affectus.

Anno incarn. Domini IOCCXLXIII. regni sui XXIII. mortuus est Pipinus pater Caroli M.

Anno IV. regni, Carolus inito seruorum Dei consilio in Saxones expeditionem primam instruxit, assumptis ad gentis conuersionem vniuersis sacerdotibus abbatibus presbyteris &c.

Anno XXI. depositionis suæ Bonifacius metu Saxonica irruptionis tumultu leuatus est, Christi scilicet IOCCXLXVIII. vel LXXIX.

S. VII.